

Introduktion till Winbas

kassahantering

Kassahantering

Hej, jag heter Will-Bert och skall försöka hjälpa dig med en kort introduktion till affärssystemet Winbas. Eftersom du valt att läsa (ladda ned) detta dokument så utgår jag från att du är intresserad att veta mer om kontanthantering knuten till Winbas.

När du tänker på kassahantering så är det säkert den traditionella hanteringen med ett kontantkvitto som slutresultat. I Winbas kassahantering har vi förutom denna grundhantering också försökt skapa en möjlighet att koppla ihop kassahanteringen med vanlig order och beställningar. Att i detta dokument beskriva allt detta skulle med stor sannolikhet fresta ditt tålamod som läsare så där för får denna guide bli ett första insteg i systemet där vi ändå försöker beskriva relevanta delar.

Oavsett om man säljer via kassa med kontantkvitto eller via vanlig order så är logistiken viktig. Därför kommer vi att börja i en av de viktigaste delarna i systemet, nämligen produkter eller som man också säger artiklar. Produkten är normal den del av systemet där alla dessa logistiktankar möts och bildar helheter.

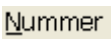
Produkter.

Grunden för all kassahantering bygger på att man förutom en kund (kontantkund) har en eller flera produkter att registrera. Om du har laddat ned "rätt" databas nämligen Kassahantering Demo så skall du kunna öppna rutin 20 Produkter. I produktregistret finns cirka 3.660 produkter som är inlästa för att ge en bild av systemets funktionalitet såsom sökbarhet mm. Med hjälp av bilden nedan skall jag försöka visa några av de olika fälten och dess betydelse. När det gäller kontanthantering kanske man skall ha en prislista som inkluderar moms (se privat moms nedan).

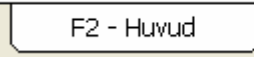
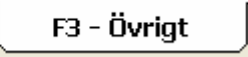

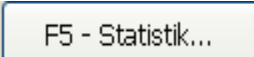
The screenshot shows the 'Produkter' window in Winbas. The title bar reads 'Produkter - 1221202 20 WIRSO BLÅ VVS-RÖR GÄNG U'. The window is divided into several sections:

- Product Information:** Nummer (1221202), Benämning (20 WIRSO BLÅ VVS-RÖR GÄNG U), Leverantör (10018), Lev.artikelnr.
- Inventory and Pricing:** Grupp (022506), Invent.dat., Inlev.datum, Prisändr.dat. (2005-11-16), Lagersaldo (0,00), Orderantal (0,00), Disponibelt (0,00), Best.antal (0,00).
- Financials:** Valuta inpris (SEK), Inpris SEK (56,2), Rabatt (21%), Vägt inpris SEK (44,4), Netto inpris SEK (44,40).
- Physical Properties:** Vikt (kg), EU-vikt kg, EU-faktor (1), Infrakt %, Utfrakt %, Best.pkt / förp.ant, Lagerplacering, Inköpsfakt. / enhet (1 M), Förs.faktor / enhet (1 M), Stat.faktor / enhet (1 st).
- Price List:** A table with columns 'Prislista', 'Utpris', and 'Pålägg %'. It lists: 1 Normal (56), 2 Utpris 2, 3 Privat moms (70,5), 4 Utpris 4, 5 Utpris 5.
- Summary:** Ackumulerat, Föregående år, Sält antal, Sält i SEK, TB i SEK, Senaste försäljn.datum.
- Function Keys:** F2 - Huvud, F3 - Övrigt, F4 - Struktur..., F5 - Statistik..., F6 - Utl.benämnr..., F7 - Spara, F8 - Avbryt, F9 - Ta bort, F10 - Selektera, F11 - Återställ, F12 - Stäng.

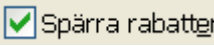
 under denna knapp kan man lägga upp alternativa produktnummer. Varje produkt kan, förutom sitt originalnummer hanteras med ytterligare 10 produktnummer. För mer information läs hjälptexten under knappen F1. Prova gärna genom att i fältet skriva in "BLÅ" och trycka enter.

 är ett annat mycket viktigt begrepp som styr flera produkttegenskaper. Uppläggning av produktgrupper sker från den administrativa meny's flik F3 – Övrigt

  och därefter 20 produktgrupper. Under produktgrupp hanteras bl.a konteringar, statistiknummer (för homogen grupp) och in-utfrakt %. Hjälptexten F1 ger mer information.

 är en knapp där man fångar upp alla in-/utleveranser som skett på produkten.

 Produkt med produktnummer T används för att kunna skapa "textrader" närhelst man önskar bland orderraderna. Under produktregistrets flik F3 – Övrigt finns en ruta för att markera att denna produkt enbart kan användas för texthantering. Det går givetvis bra att lägga upp "färdiga" textprodukter för olika ändamål.

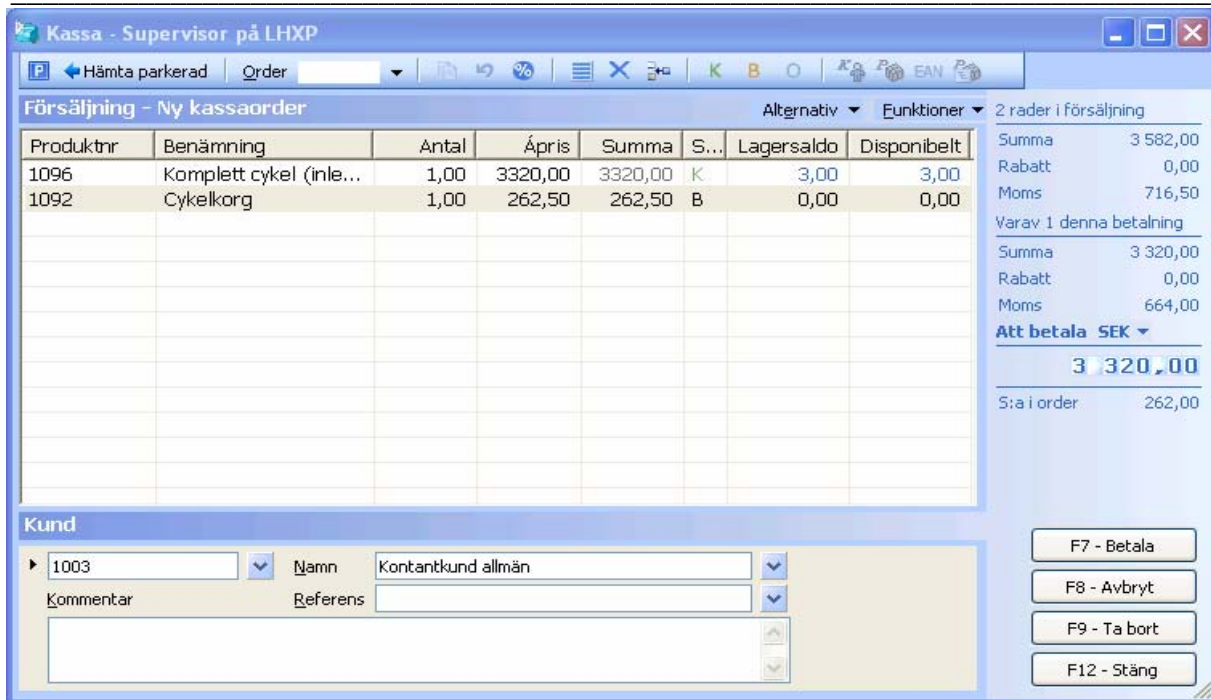
 När en produkt är en s.k "nettoprodukt", alltså en produkt med låg marginal kan alternativet *Spärra rabatter* på produkten användas. När alternativet används på produkten kommer inte rabatter såsom rabatter i specialprislistor på gruppnivå eller generella rabatter på kunder att användas.

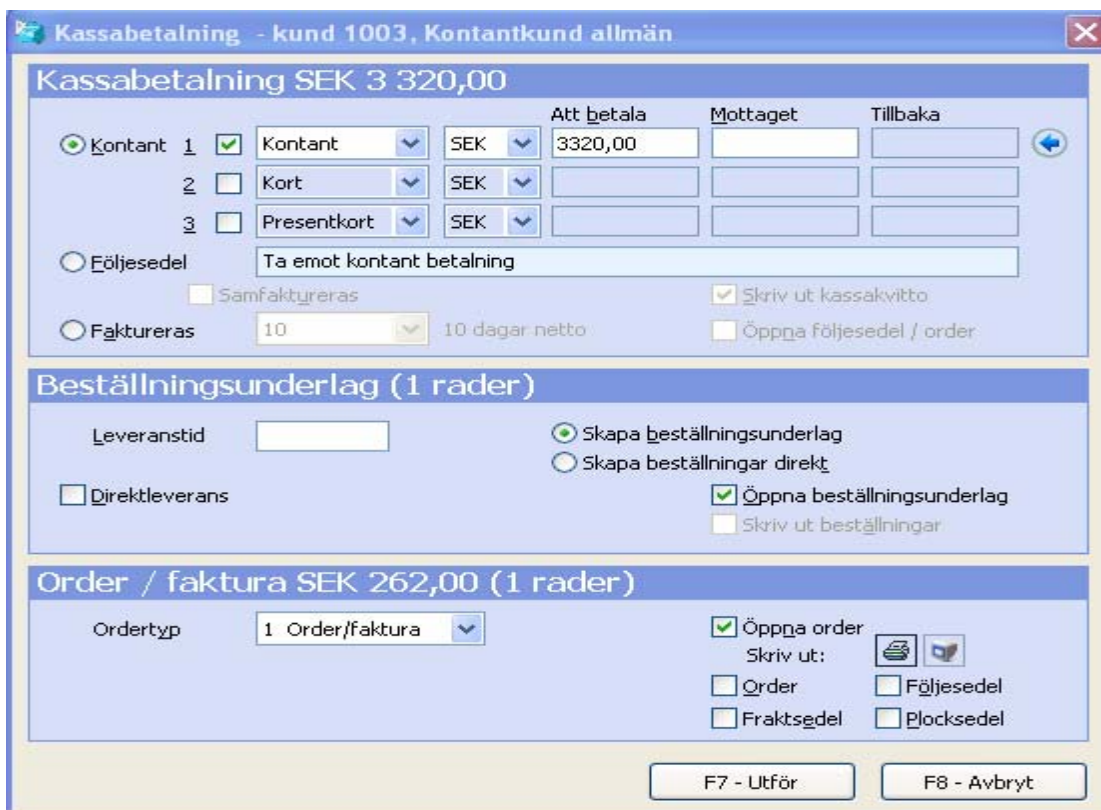
Prisinläsning.

Det finns ett antal produkter inlagda i registret (nr 1078-1096) som har speciella funktioner för demo-systemet. Övriga produkter i registret är hämtade från leverantörs hemsida och inlästa i programmet via prisinläsningsfunktionen som finns som en fristående funktion och hittas i programgruppen winbas (via startknappen och program och programgrupp winbas).

Nedan kommer ett exempel där jag har för avsikt att sälja en cykel. Kunden önskar också att köpa en cykelkorg som tyvärr inte finns i lager. Resultatet blir alltså ett kontantkvitto på cykeln och därtill en order och beställning på cykelkorgen.

I exemplet ovan har jag ett fall där cykeln finns på lager och kan levereras, men cykelkorgen inte finns på lager (lagersaldo = 0). Genom att ställa om status från K (Kassa) till B (Beställning) kan man i samma moment skicka över en beställning till beställningsrutinen.

Genom att i föregående bild klicka på F7 – Betala kommer dialogen på föregående sida upp. Man kan alltså i samma moment ta betalt av kunden och samtidigt skicka över cykelkorgen till en order och beställning. När sedan cykelkorgen kommer hem kan ordern aktiveras i kassasystemet och betalning kan ske.

Generella inställningar

Innan Kassa börjar användas bör de generella inställningarna gås igenom. Den primära inställningen är att ange en kontantkund, på vilken alla kontantköp registreras. Dessa generella inställningar för hela företaget görs i avsnittet < Inställningar administration Order – F6 - Kassa >.

Inställningar Order

F2 - Huvudinställningar | F3 - Övrigt | F4 - Förslag

F5 - Serviceorder | **F6 - Kassa**

Kassa och Snabbregistrering i Order / faktura

Följande inställningar bestämmer om snabbregistrering ska användas i Order / faktura:

- Använd snabbregistrering
- Registrera antal

Ange den kontantkund som ska användas i Kassa och vid snabbregistrering Order / faktura:

Kundnummer vid ingen kund given: 1003

Om lagerplatser, registrera lagerplats: [ ]

Kassahantering

- Visa kostnad vid kassahantering

Betalningsvillkor kontant: Cash (Konto kassa 1910)

Föreslå ordertyp när order skapas från Kassa:

Ordertyp: 1 Order/faktura

Kontant betalning avrundas till minsta enhet i valutan SEK:

Avrunda till: Ingen avrundning

Ange ytterligare betalningssätt för Kassa och eventuella konton:

2	Kort	[ ]
3	Presentkort	[ ]
4	Tillgodokvitto	[ ]
5		[ ]
6		[ ]

Dagrapport / Fakturajournal

Sammandrag för kontantnotor väljs per:

- 1. Användare / inloggad sign. WinBas
- 2. Datornamn / kassaterminal
- 3. Datoranvändare / inlogg. Windows

Kassa / Leverans

När befintlig order öppnas ifrån Order / faktura i Kassa för leverans, välj sortering enligt aktuell blankett:

Sortera rader på: Rad

Utrustning...
Ordertyper...
F7 - Spara
F8 - Avbryt

Personliga inställningar

Utöver de generella inställningarna som berör alla användare kan även olika alternativ för den enskilde användaren anges, dessa alternativ påverkar hur kassafunktionen ska se ut och bete sig för den enskilde användaren. Användaren når dessa alternativ under snabbmenyn *Alternativ*.

Alternativ ▾
☒ Öppna Kassa vid programstart Öppna Kassa med full skärmstorlek
☒ Visa knapprad Kassa
Teckenstorlek 8
☒ Teckenstorlek 10
Teckenstorlek 12
Teckenstorlek 14
☒ Stödlinjer
☒ Enter går till höger i listan - annars piltangenter - Mask för nästa kolumn med enter...
☐ Enter går neråt i listan - annars piltangenter
Fråga innan status ändras på markerade rader Färgmarkera hela raden efter ändring av status
☒ Föreslå status Kassa vid registrering
☐ Föreslå status Order vid registrering
☒ Betalning vid slutförande av order
☐ Leverans vid slutförande av order
 Inställningar Kassa...
 Utrustning på MCXP...

Öppna Kassa vid programstart är ett exempel på en inställning som en användare som alltid går in i kassan kan använda.

Teckenstorlek. Till skillnad från personal sittande framför skärmen, vänder sig Kassa även till folk som står upp, kanske ofta en bit från skärmen varför teckenstorleken kan göras större om så önskas.

Enter går till höger / neråt styr om registrering med tangenten Enter (Retur) ska ske kolumnvis eller radvis. Se avsnittet registrering nedan.

Föreslå status Order kan användas om man istället avser att i första hand använda *Kassa* som snabborder istället för *Order / faktura*.

Leverans vid slutförande av order vänder sig till de som i första hand hanterar expediering av befintliga order från *Order / faktura* vid t.ex. leverans i en lagersituation.

Registrering

Beroende på hur *Kassa* används, kan registrering med Enter (Retur) ske på i princip två olika sätt. Vilket sätt som ska användas bestäms snabbmenyn *Alternativ* beskriven tidigare.

Alternativen för Enter i menyn *Alternativ*

Enter går neråt - annars piltangenter kan användas för snabb registrering där t.ex. läspenna används och benämning, antal och andra uppgifter mer sällan förändras. Denna registrering sker då radvis och när en produkt är angiven, registreras nästa direkt.

Om t.ex. antal ska ändras i detta läge används piltangenterna (pil höger) för att komma till nästa fält på den senast registrerade raden.

Enter går åt höger - annars piltangenter påminner mer om traditionell registrering kolumnvis. D.v.s. att när enter trycks kommer markören att gå till nästa (registrerbara) kolumn.

Mask för nästa kolumn med enter. Vilken nästa kolumn blir i registreringsordningen kan även styras genom att förändra den *Mask för nästa kolumn med enter* som styr vilket fält tangenten enter ska gå till. Detta betyder att registrerbara kolumner alltid kan nås med piltangenterna, men att tangenten Enter alltid går till definierade kolumner.

Kassa - Mask för nästa kolumn med enter

i Ange i vilka kolumner för inmatning markören ska stanna när tangenten Enter trycks. Piltangenterna kan alltid användas för att gå till alla övriga fält där inmatning kan ske.

☒ Produktnr	☐ Enh.värde1	☐ Rabatt	☐ Leveranstid
☐ Benämning	☐ Enh.värde2	☐ Lagerplats	☐ Kund / prodinfo
☐ Kommentar	☐ Enh.värde3	☐ Konto	
☐ Kom. på Order	☒ Antal	☐ Res.enh	
☐ Kom. på Följesedel	☐ Kassa	☐ Projekt	
☐ Kom. på Faktura	☐ Beställs	☐ Sepdeb	
☐ Enh.antal	☒ Åpris	☐ Momskod	

= Ej invald registrerbar kolumn

F7 - Spara   F8 - Avbryt

Knapprad och funktioner

Standardutförandet av rutinen Kassa visar en knapprad överst i fönstret. Varje funktion i knappraden motsvaras av ett menyalternativ i snabbmenyn *Funktioner*, där även funktionens kortkommando visas. Om enkel kassaregistrering alltid ska ske, kan knappraden kopplas bort och funktionerna istället nås via menyn eller kortkommando i de lägen de behövs. *Bortkoppling görs i Alternativmenyn.*

Status Kassa Beställning Order

Normalt registreras alla rader som *kassa / kontant*, vilket innebär att raderna ingår i kassakvittot och betalas när kassaordern är färdigregistrerad.

I vissa fall när t.ex. en vara inte finns i lager kan situationen istället föranleda att en beställning ska göras. Raden markeras då för beställning, vilket leder till att beställningsunderlag skapas på produkten, samt att en orderbekräftelse skapas till den aktuella kunden.

I huvudsak kan en kassarad ha tre olika typer av status:

K	Kassa / kontant	Raden ingår på kassakvittot betalas direkt.
B	Beställning och order	Beställningsunderlag skapas på produkten, samt orderbekräftelse till den aktuella kunden. Raden ingår ej i detta kvitto.
O	Order	Raden ingår ej i detta kvitto och enbart order i Order / faktura skapas mot den aktuella kunden.

Genom att använda de tre knapparna i knappraden kan status växlas på markerade rader i skärmlistan. Radernas aktuella status visas i skärmlistans kolumn *Status*.

Använd alternativet *Föreslå status Order* om i huvudsak ordertransaktioner ska skapas. Om status på hela kassaorden ska förändras använd knappen *Markera alla*

Summor återspeglar radernas status

Enbart kassatransaktioner med status *Kassa / Kontant* ingår i den betalning som ska göras. Övriga transaktioner ligger till grund för order som kommer att faktureras kunden i ett senare skede.

Detta förhållande med den totala ordersumman, samt vad som ligger för kassabetalning återspeglas i de summor som visas på kassaordern till höger i skärmbilden.

2 rader i försäljning	
Summa	12 200,00
Rabatt	0,00
Moms	2 440,00
Varav 2 denna betalning	
Summa	12 200,00
Rabatt	0,00
Moms	2 440,00
Att betala SEK ▾	
12 200,00	

Textprodukt och neutral status

Textprodukt för blankett används enbart för att visa text, benämning och kommentarstext på blanketter och då främst i samband med att *Kassa* används för registrering av kundorder. Inga antal eller belopp kan registreras när en textprodukt används, varför en rad med textprodukt är neutral beträffande status. Detta innebär att eventuella rader med textprodukter alltid kommer att inkluderas på blanketten oavsett om denna är föremål för kontantnota eller kundorder. Detta gäller även andra produkter vars antal (beställt antal) av någon anledning har satts till noll vid registrering av raden.

Produktnr	Benämning	Antal	Åpris	Summa	S...	Lagersaldo	Disponibelt
1096	Komplett cykel (inle...	1,00	3320,00	3320,00	K	3,00	3,00
1092	Cykelkorg	1,00	262,50	262,50	B	0,00	0,00
T	Allmän textprodukt			0,00	T	0,00	0,00

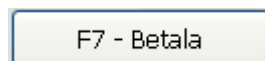
Status T - enbart text innebär alltså att raden kommer att skrivas ut, men inte påverka belopp eller övrig status på kontantnotan / ordern eller i vissa fall båda, vid t.ex. mixad status på övriga rader.

Kund

Själva kunden på kassaordern är initialt kontantkund definierad i avsnittet Inställningar för order - Kassa. Kunden kan förändras till annan kund när som helst under registreringens gång genom att ange kundnummer eller att använda söklistan för kunder.

Betalning

När kassaordern är färdigställd görs betalning t.ex. kontant eller med kort. I vissa fall kanske även leverantörsbeställningar eller kundorder för fakturering i senare skede skapas.

Om hela kassaorden utgör underlag för att skapa kundorder visar knappen istället *F7 - Order*.

Kassabetalning

Vanliga kassatransaktioner (status K) ligger alltid till grund för kassabetalning. I detta fall kan kontantbetalning ske eller följesedel skapas.

Kassabetalning - kund 1003, Kontant

Kassabetalning SEK 1 258,00

				Att betala	Mottaget	Tillbaka
☒ Kontant	1	☒	Kontant	SEK	1258,00	
	2	☐	Kort	SEK		
	3	☐	Presentkort	SEK		

Följesedel   Skriv ut kassakvitto

F7 - Utför   F8 - Avbryt

Kontantbetalning kan ske med upp till tre olika betalningssätt t.ex. kontanta pengar, bankkort / kreditkort eller presentkort. Dialogen stöder även de olika betalningssätten i kombination med olika valutor, där kassaorderns valuta även förslås för betalning.

Ett exempel med 2 betalningssätt

Ett belopp anges på andra raden med ett annan betalningssätt. Två olika betalningssätt är därefter aktiverade för betalning.

Kassabetalning SEK 1 258,00

				Att betala
☒ Kontant	1	☒	Kontant	SEK 1000,00
	2	☒	Kort	SEK 258
	3	☐	Presentkort	SEK

Följesedel

Betalning i annan valuta / flera valutor

Själva kassaordern är i en valuta och betalningen kan sedan ske i annan valuta. I vissa sammanhang kan betalning också ske i olika valutor. Detta görs genom att ändra valutakoden på betalningsraden och beloppet kommer då att räkna om enligt valutatabellens försäljningskurs (kundreskontra).

Kassabetalning SEK 1 258,00

Att betala

☒ <u>K</u> ontant	1	☒	Kontant	SEK	1000,00
	2	☒	Kontant	EUR	27,74
	3	☐	Presentkort	SEK	

Följesedel

Beställningsunderlag

Transaktioner märkta för beställning (status B) ligger till grund för skapande av beställningsunderlag som ligger till grund för beställningar till leverantör. I vissa fall kan dessa beställningar även skapas direkt (utan att gå via beställningsunderlag). Om beställningar kan skapas och vad som föreslås i dialogen styrs av de inställningar som tidigare har gjorts i Inställningar Order Förslag - Beställning.

När beställningsunderlag ska skapas från kassatransaktioner visas följande avsnitt i dialogen:

Beställningsunderlag (1 rader)

Leveranstid

Direktleverans

Skapa beställningsunderlag
 Skapa beställningar direkt

Öppna Beställning
 Skriv ut beställningar

Leveranstid kan anges för transaktionerna i beställningsunderlaget och denna anges då inom det intervall som är angivet för leveranstid i Inställningar Produkter.

Direktleverans innebär att leveransadress som eventuellt är angiven på en kassaorder (eller vanlig order öppnad i *Kassa*) kommer att registreras som leveransadress på beställning, dvs. leverans av produkter görs direkt till kund.

Order/faktura

Transaktioner märkta för order (status O) kommer alltid att skapa en kundorder i *Order / faktura*. Detsamma gäller transaktioner märkta för beställning som alltid har en kundorder kopplad till sig. Beställningarna har då ordernumret registrerat och ordern kan faktureras kunden i ett senare skede när leverans har skett.

Om rutinen *Kassa* används som ett komplement till Order / faktura för registrering av order, kommer avsnittet alltid att visas i dialogen när den temporära kassaordern är färdig och vanlig order ska skapas.

Order / faktura SEK 498,00 (1 rader)

Ordertyp

Öppna order
Skriv ut:

Order Följesedel
 Fraktsedel Plocksedel

F8 - Avbryt

Knappen Avbryt kommer att avbryta den pågående kassaordern och *försätta den i parkerat läge*. Kassaordern kommer då att vara parkerad tills den antingen effektueras med t.ex. betalning, eller tas bort.

F9 - Ta bort

Knappen Ta bort tar bort hela den pågående kassaorden med en föregående varning. Om enstaka rad ska ta bort användes knappen *Ta bort rad* (eller tangenten delete på en rad som inte är i inmatningsläge, se ovan).

Övriga noteringar

Genom att klicka på, eller hålla musen över rubriken i kolumnen med summorna till höger i bild, visas den ingående detaljerade summeraden för kassaordern.

Faktureringsavgift och Frakt används normalt inte i *Kassa*, som t.ex. i *Order / Faktura*. När vanliga kassatransaktioner registreras föreslås inte faktureringsavgift och frakt. Möjlighet finns dock att ange dessa avgifter som önskas.

När ordertransaktioner registreras i *Kassa* kommer faktureringsavgift och frakt att föreslås enligt inställningar gjorda i order samt om kunden i fråga är föremål för faktureringsavgift. Detta styrs då av alternativet *Föreslå status Order* beskrivet ovan. När kassaordern har mixad status kommer eventuellt angivna avgifter att läggas på kontantnotan.

Avgift såsom skatter eller pant hanteras på samma sätt i *Kassa* som vid övrig försäljning, d.v.s. är produkten avgiftsbelagd kommer avgiften att läggas till nettobeloppet.

15 rader i försäljning

Vikt	128,00
Netto	1 662,75
Fakt.avg.	0,00
Frakt	0,00
Avgift	40,00
Momspl.	1 702,75
Momsbel.	199,53
Öresutj. ☒	-0,28
Summa	1 902,00

1 902,00

Öresutjämning på själva kassaordern styrs av kunden, d.v.s. ska inte öresutjämning användas i kassa ställs den av på t.ex. kontantkunden. Möjlighet finns att lägga till eller ta bort öresutjämning på ordern vid behov. Om kassaordern är av mixad status och ligger till grund för både kontantnota och order, kommer ändring av öresutjämning att gälla på båda.